

„Светът е в нас чрез езика и писмеността“

Първо издание на Студентски конкурс за превод на поезия от чужд на български език – „Климентови дни 2024“

“The world is within us through language and literacy”

First edition of the Students Competition in Poetry Translation from a foreign language into Bulgarian – “Kliment’s Days 2024”

Теодорина Кожухарова – Младенова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (България)

Teodorina Kozhuharova-Mladenova

Sofia University “St. Kliment Ohridski” (Bulgaria)

Език свещен... Едва ли има друга дата, чиято смислова натовареност да предизвиква толкова центростремителни тенденции към национална осъзнатост, идентичност, свещенодействие чрез слово и семантика на знаците в писмеността, в противовес и баланс на търсената многопосочност в езиковото разнообразие и културна многопластовост на Факултета по класически и нови филологии към Софийския университет „Св. Климент Охридски“. За това и честването на 24 май като уникален в света празник на езика и писмеността тази година бе отбелязан във ФКНФ чрез преводи на поезия от съвременни чуждестранни автори.

Освен съзвучието с националния празник същественото в случая бе и раждането на една нова общофакултетска инициатива, която обедини творческата енергия на студенти и преподаватели от различните катедри, а сред тях поети, писатели, литературни критици и най-вече изявени специалисти в областта на превода на художествената литература и поезия.

Филолози от различни специалности участваха с преводи от английски, италиански, френски, немски, испански, португалски, унгарски, румънски,

норвежки, азербайджански, арабски, турски, казахски, персийски, корейски и японски език. Всички преводни текстове бяха представени на комисиите по съответните езици анонимно.

На 23 май 2024 г., в навечерието на националния празник на българската писменост, просвета, култура и славянска книжовност, бяха обявени резултатите от конкурса на тържествено честване в зала „Театрална“ на Студентски театър „Алма Алтер“.

Събитието бе открито от декана на ФКНФ проф. д-р Гургана Петкова, която приветства участниците и посочи, че такъв конкурс за превод от чужд език на български се организира за първи път във факултета, и припомни, че във ФКНФ има 22 специалности и се преподават над 50 чужди езика. „Всъщност събираме света в себе си и носим искрата, мъдростта и величието на българския език и култура“, каза още проф. Гургана Петкова. Тя допълни, че всички преподаватели и студенти във факултета са избрали пътя на връзката между България и света – за изграждането и поддържането ѝ, запознаване на българите с чужди култури и предаване на българската култура и всички онези ценности на българския дух, който всеки българин носи в сърцето си.

Спектърът на поетични теми в произведенията на съвременните поети бе изключително разнообразен: от спокойното съзерцание на движещите се сенки по стената в „Тайна история“ на Чарлз Симич (САЩ) до чувството на изоставеност и безнадеждност наред пълния пазар в „Дъжд“ на Аксиния Михайлова (Франция); от любовта към родния език на Султанмахмут Торайгъров (Казахстан) до „Два езика“ на норвежката авторка Ингер Хагерюп; от тъжната равностойност в „Какво остава“ на Ласло Берток (Унгария) до „Ода за жената“ на Алда Мерини (Италия); от безкомпромисната раздяла с миналото в „Не поглеждай назад“ на Антонио Карвахал (Испания) до „Спомени от срещи под стария дъб“ (Азербайджан) и „Завръщане към сърцето“ на Ана Луиза Амарал (Португалия) и др. Основно изискване в конкурса бе избраните автори да не са били преведени до този момент.

След приветствието си към участници и гости деканът обяви началото на процедурата по награждаване на отличените студенти, като отбеляза, че в конкурса са взели участие близо 70 студенти, а сред тях с английски език – 8 участници, с арабски – 5, с испански – 7, с италиански – 2, с казахски – 5, с корейски – 3, с немски – 6, с норвежки – 9, с португалски – 1, с румънски – 3, с турски – 2, с унгарски – 3, с френски – 6, с японски – 8. Проф. Петкова определи като успешно и достойно студентското участие и изрази надежда конкурсът да се превърне в традиция.

Жури от специалност „Френска филология“ в състав: проф. дфн Ирена Кръстева, председател, проф. дфн Весела Генова и проф. дфн Паисий Христов, единодушно присъди първа награда за превод на стихотворението „Дъжд“ от Аксиния Михайлова на четвъртокурсничката в специалност „Френска фило-

логия“ Кристина Ценова, която бе поканена на сцената, за да прочете своя превод.

Оценяващият екип на преводите на италианска поезия бе представен от доц. д-р Недда Бояджиева и гл. ас. д-р Радея Гешева. Те бяха категорични в избора за носител на първа награда, а именно третокурсничката от специалност „Италианска филология“ Полина Йорданова.

Преподавателите от специалност „Румънска филология“ доц. д-р Румяна Лютакова, доц. д-р Даниела Стоянова и ас. Мария Станимирова-Хаздай не присъдиха приз за първо място, но раздадоха поощрителни награди на участниците в конкурса.

Журиро към специалност „Унгарска филология“ в състав: доц. д-р Лиляна Лесничкова, гл.ас. д-р Моника Гълъбова и Ласло Бедеч удостои с първа награда второкурсничката Анна-Мария Цанова.

Иванка Бъчварова, четвърти курс в специалност „Немска филология“, бе наградена от преподавателите от катедра „Германистика и скандинавистика“ доц. д-р Ренета Килева, проф. Мария Ендрева и гл. ас. д-р Иван Попов с първото място, а в специалност „Норвежка филология“ от същата катедра и жури в състав гл.ас.д-р Антония Господинова и гл.ас. д-р Евгения Тетимова отличиха с първа награда за превод от норвежки език студентката Радост Йовкова от втори курс на специалност „Скандинавистика“.

Първа награда за превод от испански език бе присъдена на студентката Александра Младенова от втори курс на специалност „Испанска филология“ от жури в състав: доц. д-р Татяна Пантева, гл. ас. д-р Красимир Тасев, гл. ас. д-р Теодора Цанкова.

С високото отличие за превод от португалски език бе наградена студентката Ема Цветанова, от специалност „Португалска филология“. Преподавателите от катедра „Португалистика и лузофонски изследвания“ – проф. д-р Яна Андреева, доц. д-р Весела Чергова и ас. Сони Бохосян, бяха единодушни в решението си за призовото първо място на превода ѝ от португалски език със заглавие „Връщане към сърцето“ с автор Ана Луиза Амарал.

Жури в състав – доц Мария Пипева и гл. ас. д-р Ангел Игов от катедра „Англицистика и американистика“ присъди първа награда на София Делиянова от специалност „Африканистика“, трети курс. А за превода си от арабски език преподавателите от катедра „Арабистика и семитология“ – проф. д-р Баян Райханова, доц. д-р Галина Евстатијева и д-р Азиз Назми Шакир отличиха текста на третокурсничката Сара Абдул Азиз Нармомен.

Три високи отличия взеха и студентите от катедра „Тюркология и алтаистика“. Жури в състав – изсл. Даниела Трифонова, изсл. София Шигаева-Митреска и проф. д-р Баян Райханова, присъди първата награда за превод от азербайджански език на Преслав Цанов – (четвърти курс, специалност „Тюркология“). За превод от турски език бе отличена Йоанна Йорданова, от

втори курс, а от казахски – Елица Тасева, също второкурсник от специалност „Тюркология“.

За най-добър превод от корейски език журито на катедра „Кореистика“ в състав – доц. Ирина Сотирова, доц. Яница Иванова и д-р Ким Со Ънг, отличи студентката Силвия Симеонова, четвърти курс.

Катедра „Японистика“ също представи своя достоен участник в конкурса – носител на първа награда за превода от японски стана – Анна Мария Радусева, от трети курс в специалност „Японистика“.

В края на тържеството деканът на Факултета по славянски филологии проф. д-р Амелия Личева приветства участници, гости и организатори и връчи специална награда на Ема Цветанова за превода ѝ от португалски език.

Почетен гост на церемонията беше г-жа Аксиния Михайлова – поет и преводач, носителка на две престижни литературни награди – „Гийом Аполинер“ за книгата си *Ciel a perdre* („Небе за изгубване“, 2014 г.) и Националната награда за поезия на Франция „Макс Жакоб“ за 2020 г. Тя приветства младите преводачи, като сподели: „Ако имате търпението и обичта към думите, за да отделите дни и седмици за превод на едно стихотворение, което да прозвучи сякаш е написано на български, следвайте този импулс, за да продължите онава, което ние сме създали“.

Като своеобразно „огледало“ на поезията музикалното присъствие на церемонията изгради друг богат и нюансиран контекст чрез конкретните изпълнения на творби и творци.

Още в самото начало като откриване и мигновено превключване между древност и съвремие прозвуча най-архаичният музикален инструмент – кавал, в изпълнение на Любомир Желев, солист на държавен фолклорен ансамбъл „Филип Кутев“. Появата след това на народната певица Людмила Радкова, която повече от 30 години работи като солист на оркестъра на Горан Брегович и представя богатството на българския музикален фолклор по света, очарова гости и участници.

Вокална група „Лингвакорд“, с ръководител гл. ас. д-р Вълчан Вълчанов, представи няколко песни, като особено впечатли с изпълнението на църковно-славянско молитвено песнопение „Тихий боже“.

Младата пианистка Клавдия Заимова изпълни „Арабеска“ от Дебюси, знакова пиеса за френския импресионизъм. Друга талантива пианистка – Анна Младенова от Национално музикално училище „Л. Пипков“, изсвири клавирирната пиеса „Баркарола“ на композитора Анатолий Лядов. Емил Спасов от същото училище изпълни на акордеон пиесата „Стъпки“ от Евгени Дербенко. Рок токатата на композитора Виктор Власов прозвуча в изпълнение на младия акордеонист Артъм Воронин, емигрант от Украйна, намерил желаната реализация в музикалното училище на София.

Участниците и гостите на тържеството се насладиха на изпълненията и на 5-годишната Надежда Стоева в съпровод на китара от Добромир Стоев. Оперният певец Владимир Маринов изпя емблематичаната „Ню Йорк“ на Франк Синатра.

В края на тържеството млада българска певица Ели Раданова в съпровод на пианиста и композитор на песните ѝ Венци Дреников изпрати гостите в добро настроение.

Вечерта продължи с въпроси от историята на българската писменост и култура, за университета и факултета, като за най-бързите и точни отговори на студенти бяха предоставени билети за предстоящи спектакли в Театър „Българска армия“, партньор на събитието.

За всички първи награди бяха предвидени грамоти и подаръци, осигурени от Университетското издателство „Св. Климент Охридски“, Софийската опера, Българското национално радио, Театър „Българска армия“ и др.

Теодорина Кожухарова-Младенова

tikozhuhar@uni.sofia.bg

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

бул. „Цар Освободител“ 15, София 1504

България

Teodorina Kozhuharova-Mladenova

tikozhuhar@uni.sofia.bg

Sofia University “St. Kliment Ohridski”

15 Tsar Osvoboditel Blvd., Sofia 1504

Bulgaria